

ទេវកាវាសិត និង ពុទ្ធកាវាសិត

រៀបរៀងនិងពន្លាតជាភាសាខ្មែរ តាមភាសា
ដោយ

ព្រះវិន័យធរ ធម្មិស្សរោ ឯក-ញីម

វត្តពិភពុទ្ធស្វី សង្កាត់លេខ ២ ភ្នំពេញ

តាមសេចក្តីនិមន្ត

ឧបាសិកា សៀវ-ដោ

ព្រមទាំងធីតា

បោះពុម្ព បែកជាធម្មទាន

កងទុកាស ធ្វើបុណ្យច្រូង

ពុទ្ធកិច្ចាសយមួយខ្លួន

នៅវត្តពោធិវាល ខេត្តបាត់ដំបង

ព. ស. ២៥០៤ គ. ស. ១៩៦១

CA 43

ទេវតាភាសិត ៨២ ពុទ្ធភាសិត

រៀបរៀងនិពន្ធជាភាព្យ តាមគាថា

ដោយ

ព្រះនិយាយ ធម្មិស្សរោ ឯក-ញីម

វត្តពិភពុរិយ្យ សន្តិកាលេខ ២ ភ្នំពេញ

តាមសេចក្តីមន្ត

បុរសិកា សៀវ-ដោ

ព្រមទាំងធីតា

បោះពុម្ព

បែកជាធម្មទាន

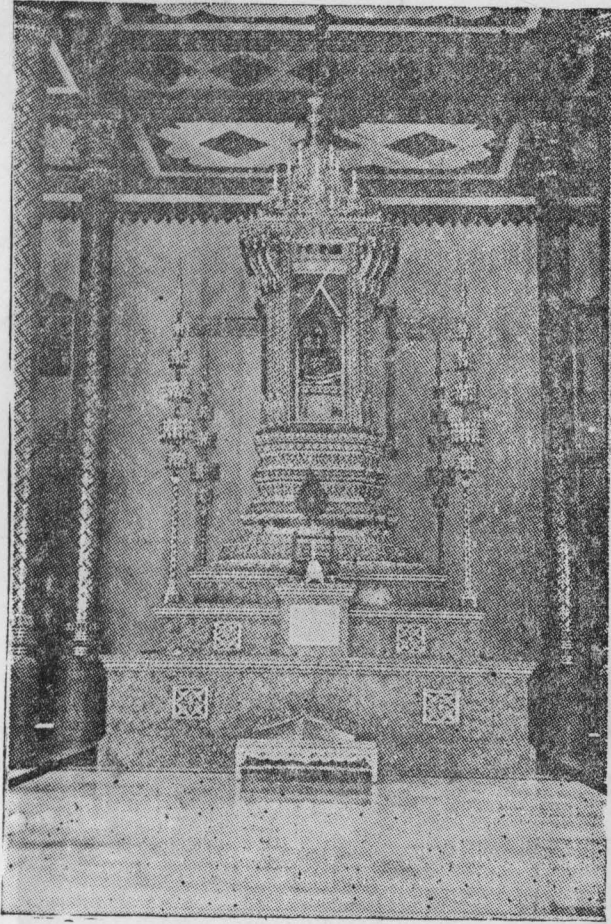
ក្នុងឧកាស ធ្វើបុណ្យឆ្នាំ

ពុទ្ធកិរិយាល័យមួយខ្នង

នៅវត្តពោធិវាល ខេត្តបាត់ដំបង

ព. ស. ២៥០៤

គ. ស. ១៧៦១

រូបបុស្សបុត្រ
ព្រះមហាក្សត្រ
សាលាពិសោធនាគារ

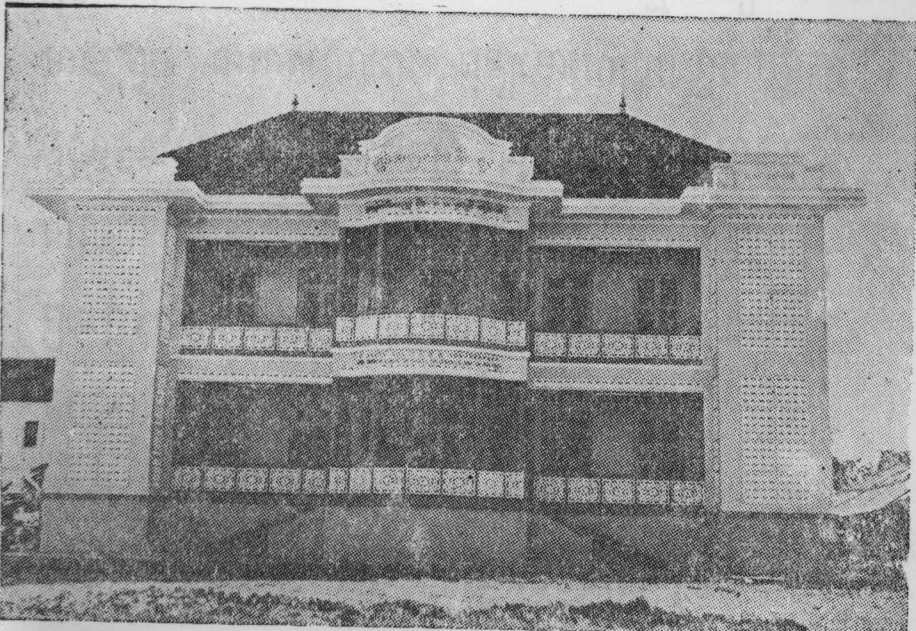
កូដិសមាធិ

ព្រះវិហារពុទ្ធិកវិទ្យាល័យ

ស្ថិតនៅភ្នំពេញ

ទំហំសំបុត្រ ១០០០ មម

គោលនយោបាយសង្គម

ពុទ្ធិកវិទ្យាល័យ

១៩៧៥ - ១៩៧៦

បុណ្យឆ្លងពុទ្ធិភវិទ្យាស័យ

និពន្ធពាក្យប្រាំពីរ

ខ្ញុំម្ចាស់ទីជាឧបាសិកា គោតសាមាឈ្មោះសៀវិហោ
 មានបុព្វបេតនាកាត់លោកោ ពុំឲ្យមោហោចូលផ្ទាល់ផ្ទាញ់ ។
 ស្រោះស្រួលមូលមាត់ពិគ្រោះគ្នា បុត្រីបុត្រាជាសម្លាញ់
 លះបង់ទ្រព្យធនកាត់កំណាញ់ សាងផលកកញ្ចប់យកនិព្វាន ។
 មួយគឺខ្ញុំបាទស្ថាបនា អាគារសិក្សាជារីមាន
 សាលាជាន់ខ្ពស់សម្រាប់ឃាន មធ្យមក្សេមក្សាន្តវិជ្ជាខ្ពស់ ។
 ប្រគេនប្វាយសង្ឃចូលរៀនសូត្រ បាលីវប្បធានាសាអស់
 សង្ឃក្រិតជាដើមដារបស់ វិជ្ជាសប្បុរសពុទ្ធសាសនា ។
 នៅនាអាមាមវិត្តពោធិវាល ជាទីកណ្តាលដៃនកម្ពុជា
 ខេត្តស្រុកបាត់ដំបងជាមួយគ្នា សម្រាប់ពុទ្ធាក្ខីល្ងង់ខ្លៅ ។
 សកងតាមបែបសម័យនិយម គួរឲ្យអភិរម្យជាប់ជួននៅ
 ស្ថាបនាលំអរទាំងក្នុងក្រៅ ជាប់គ្នាទៅទៅថ្ងៃក្រោយ ។
 ពីរគឺមន្ទីរពេទ្យពីរល្ងែង សម្រាប់ចាត់បែងជាអំណោយ

ព្យាបាលរោគសង្ឃក៏ប្រសើរឆ្ងាយ ប្រយោជន៍នឹងឲ្យសុខស្រួល-
 កាយ ។ បីបុស្សបុកដាក់អង្គព្រះដី សាងទុកកងទីធ្លីឲ្យលាយ
 មហារិហារយ៉ាងល្អគរិករាយ ប្រជុំសប្បាយវិត្តពោធិវិល ។
 បួនគឺពុទ្ធបាទលោហធាតុ សម្រាប់អភិវិទូល្អត្រកាល
 ជាទីគោរពយ៉ាងស្មើស្មាល ប្រណម្យឧត្តក្សាលដៃធ្វើដំស្លាំ ។
 ប្រាំកុដិសមាធិសម្រាប់សង្ឃ មិនបំពោះអង្គគង់បរិកម្ម
 ភារិនាកម្មដ្ឋាននៅប្រហាំ ពីរខ្នងធ្វើដំស្លាំជុំវិញកសុខ ។
 ប្រាំមួយបន្ទប់កសិណវិត្តកណ្តាល នឹងវិត្តពោធិវិលសម្រាប់ទុក
 ជូនលោកយាយគាត់រើសមុខ ស្នឹងស្នាមយកសុខពិតប្រាកដ ។
 ប្រាំពីរសាងសាលាបាលី នឹងបួលសាងទីឧបោសថ
 ក្នុងបុហារាមដែលជារិត្ត មាននាមប្រាកដល្បីជាក់ស្តែង ។
 ប្រាំបីបាណបួលសាងវិហារ ប្តាយព្រះឈ្មោះមារិត្តកំផែង
 ប្រាំបួនវិត្តពោធិវិលនេះឯង បួលផ្ទុយចាត់បែងសាងវិហារ ។
 ដប់បាណបួលសាងអង្គព្រះដី ឲ្យជនប្រសស្រីនមស្សការ
 មួយនៅវិត្តគរកងវិហារ មួយទៀតនៅវិត្តបីដំរាំង ។

ដំបូង បាន ចូល សាង វិហារ	នៅ វិត្ត បាក់ ព្រាយា ង សម្រាំង
ដំបូង បាន សាង ព្រះ ដី ទាំង បល័ង្ក	ដឹក លំ តាំង នៅ វិត្ត ជ្រោយ ស្មៅ ។
ដំបូង បាន ដឹង ត្បាញ ដឹង ជា	សាង នៅ វិត្ត ភ្នំ សម្មៅ
ដំបូង បាន បបួល កូន ហៅ	ចូល សមាជិក នៅ ពេទ្យ ព្រះ សង្ឃ ។
បាន ចូល កសាង បាន ឧបត្ថម្ភ	បង់ ថ្លៃ រាល់ ឆ្នាំ តិច ឲ្យ ហ្មង
ពុំ ដែល មាន ខាន ខែ ណា ម្តង	ដោយ បិត្ត បំណង យក ក្តី សុខ ។
ដំបូង បាន ចូល សាង វិហារ	ឧណ្ណាលោម ភ្នំ ពេញ បត្មមុខ
ដំបូង បាន ចូល សាង ព្រះ បាទ ទុក	ព្រះ ដី បុស្ស បុក វិត្ត ពោធិវាល ។
ដំបូង បាន ចូល សាង ព្រះ បាទ ទាំង គូ	នឹង អង្គ បរម គ្រូ ត្រកាល
ដាក់ វិត្ត ក្រឡា ញ៉ា ដោយ បណ្តាល	បិត្ត នឹក ដល់ កាល ជា តិ ដំបង ។
ដំបូង បាន ចូល សាង ប្រះ និព្វាន	ដំបូង បាន ចូល សាង ប្រះ អាណន្ត
មែន សាង ពុទ្ធដី កា ព្រះ ភក្តី	ប្រាំ បី មីន បួន ពាន់ ព្រះ ធម្ម ខន្ធ ។
បុណ្យ ទាន លើ លើ ដឹង ការ វិភា	នេះ ជា បា គា បបួល ប្រុស
អនុ ស្សតិក ម្នាក់ ព្រះ អរហន្ត	ទុក ក៏ ឲ្យ រាន រាំង ស្មៅ តិ ។
ខ្ញុំ តាម សៀវ ហើម គ្រួសា	នឹង បុត្រ ជិត ទាំង ប្រុស ស្រី

ក្នុងខ្ញុំអ៊ឹង-មារិយ៉ាភិក្ខុ អាប-លាង ហ៊ី-ស្រី អ៊ឹង-ល្បឿង ។

អ៊ឹង-ហ៊ឹង, អ៊ឹង-ល្បឿន ទាំងអស់ឯង បានជួយចាត់បែងបិត្តនិត

ល្បឿង ជឿពុទ្ធសាសនាសីតជ្រើជ្រៀង ទៀងតាមពូជពង្សវិដ្ឋុគ្រ-

សា ។ សូមគេជិះគុណបុណ្យទ្រទ្រង់ ពូជពង្សវិដ្ឋុខ្ញុំ ទាំងអស់គ្នា

កុំឲ្យរវាតយ្យាតបិត្តា ពីពុទ្ធសាសនាព្រះអង្គឡើយ ។

ខ្ញុំសូមប្រាថ្នាព្រះនិព្វាន ដោយសតិញ្ញាណតំកត្តើយ

សូមបានសម្រេចមគ្គផលហើយ ព្រះត្រាស់ជាន់ក្រោយត្រាសោះ

ឯង ។ ហើយខ្ញុំសូមផ្ចង់ដឹងបិត្តា ជួនភាគផលខ្ញុំចាត់បែង

ដល់លោកមានគុណលើខ្ញុំឯង ផ្សាយចេញជូនស្តេងដល់

គ្រួសារ ។

លោកបិណ្ឌសម្បត្តិសាម អ៊ឹង-ធ្នង់ ជាជួនបេះជួនដែលមរណា

សូមលោកទទួលយកផល ហើយសោយសុខជាដើមផង ។

សូមថ្វាយកុសលដ៏ប្រណិត ឆ្ពោះព្រះទេសពីឯក្សត្រីគ្រប់គ្រង

ប្រទេសកម្ពុជាយើងនេះផង បានដួបបំណងព្រះហ្វូទ័យ ។

ថ្វាយឆ្ពោះសម្រេចព្រះបិតា ប្រមុខរដ្ឋាមានជោគជ័យ

សូមទ្រង់ប្រាសចាកទុក្ខពោគភ័យ បានជួបព្រះទ័យបឹងប្រាហ្ម ។

សូមឲ្យព្រះអង្គមានព្រះជិន្ន រាប់រយវិស្សន្តកបសុខ

គង់ជាម្ចាស់ជាតិកម្ពុជា សាងជាតិសាសនារាជបល្ល័ង្ក ។

សូមអស់ព្រះវិជ្ជាពង្សក្សត្រា ទាំងអ្នករាជការបិតជបស័ង្ក

សស្តាតស្រឡាញ់រាជបល្ល័ង្ក បានសុខសម្រាំងប្រសើរហោង។

បត្តិទានពាចា ប្រែបទបប្បវត

យេភេចិខុទ្ទកាបាណា មហន្តាមិមយាហតា

យេបាណេភេមមាទេន កាយវាចាមនេហិតា

បុញ្ញមេអនុមោទន្ត គណ្ណានុផលមុត្តម

ចេរិណេចមបុញ្ញានុ សព្វទោសំខមនុមេ

សត្វមានជីវិតទាំងឡាយឯណា ដែលមានកាយាតូបក៏ធំក៏

ក្រែងខ្ញុំសម្លាប់ដោយភ្នាតស្មារតី កាយបូរិបិតខ្ញុំពាណា ។

សូមសត្វទាំងនោះអនុមោទនា យកបុណ្យប្លែប្លាភាគផលខ្ញុំតូម

ហើយបូរលែងពៀរវិវេកខ្ញុំ សូមសត្វនោះកុំប្រកាន់ទោសឡើយ

ឱ្យមេត្តាដោយ

ឧបាសិកា សៀវភៅ - ថេរ

ឧបស្សករ ប្រែបទប្បវរត

នមោធិមាត្រាវរទ្ធស្ស រតនក្កយស្សសាធុកំ

សូមហ្វាយបង្កំប្រជុំត្រ័យរត្ន ប្រារព្ធដោយបទមាន ៣ ប្រការ
ព្រះពុទ្ធព្រះធម៌ព្រះសង្ឃឈ្នះមារ ប្រសើរអស្ចារ្យប្លឺងប្លឺងពុំបាត។

នមោការស្សរតេជន វិធិម្ហិ មោមិ រតតថា

សូមហ្វាយបង្កំត្រ័យរត្នសោភា តេជិះបេស្តាប្បរមានដល់ខ្ញុំ
កងពិធីធ្វើកិច្ចហ្វាយបង្កំ តេជិះបុណ្យធំសូមកើតមានឡើង។

កាយពូតា ប្រែបទប្បវរត

សីសំមេបទុម៌កត្វា ទិបញ្ញានយនទ្ធិយំ

វចសាធិបកាវេន មនសា ចតុក្កន្ធា

សីសៈនៃខ្ញុំធ្វើជាបទុមជាតិ នេត្រពីរលសាតជាប្រទីបដ្ឋាលា
ពាក្យពោលធម៌ពិតជាធូបប្បដា បិត្តដែលជ្រិះប្លាជាបតុគន្ធស ។

ប្បដាព្រះពុទ្ធព្រះធម៌ព្រះសង្ឃ ដោយបិត្តស្មោះត្រង់ត្រ័យរត្ន
ជានិខ្ញុំសំ

សូមបានត្រាស់ដឹងនូវធម្មរស ប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់កង់និព្វានហោង។

បទកាកតតិ

តាមខ្ញុំត្រូវ ញ. ស្រះតិខ្យល់ ម. បង្កំនឹកគុណ

ព្រះពុទ្ធព្រះធម៌	ព្រះសង្ឃជាមុន	សូមតេជបុណ្យ
មកជួយទ្រទ្រង់ ។	ឲ្យមានបញ្ញា	ភ័យៗសម្រែងប្លា
ដួបខ្លះពេញវង់	ឥតមានពាក	បិទបាំងភ័យង់
ខ្ញុំនឹងតែងតែង	ពុទ្ធភាសិត ។	ធម្មមន្តីរ
មានកងគម្ពីរ	តែបដិកំ	ជាពាក្យភាសិត
សម្រិតសម្រាំង	តាមដោយកម្លាំង	សតិញ្ញាណហោង។

ធម្មិស្សរោ

១ ឧបទេយ្យសូត្រ ប្រែបទព្រហ្មត្ថិត
ទេវតាភាសិត ១-

ឧបនីយតិថី-	វិតមប្បមាយុ
ឲ្យបន្តិកស្ស	នសន្តិ តារណា
ឯតំ តយម -	នរណា បេក្ខមារណា
បុញ្ញានិកយិរាថ-	សុខាវហានិ ។
អាយុសត្វទាំងឡាយ	រស់នៅសប្បាយតិចពេកណាស់
ជរាសីឲ្យចាស់	ទាញឆាប់ណាស់ទៅរកស្លាប់ ។
កាលសត្វត្រូវជរា	ស្លាប់ពាទស្លូតប្រញាប់រលក
រកទីពឹងផុតស្លាប់	ការបំណាប់ព្រៃចឡើយ ។

បើជនឃើញភ័យនោះ

ធ្វើបុណ្យកុំកន្តើយ

ក្នុងស្ថាប័នស្មោះប្រាកដហើយ

ជាគុណឲ្យបានក្តីសុខ

ពុទ្ធភាសិត ២

ឧបនិយតិជី-

ឡូបនិកស្ស-

ឯតំ ភយំ ម-

លោភាមិសំ ម-

អាយុសត្វទាំងឡាយ

ជរាឆាំឲ្យចាស់

កាលសត្វត្រូវជរា

រកទីពឹងជិតស្លាប់

បើជនឃើញភ័យនោះ

ត្រូវស្ងប់កុំកន្តើយ

វិតមប្បមាយុ

ន សន្និ ភាណា

រណោ មេត្តមារោ

ឲ្យហេ សន្និមេត្តា ។

រស់នៅសប្បាយតិចពេកណាស់

ទាញឆាប់ណាស់ទៅរកសម្លាប់ ។

ស្លាប់ពាណស្ត្រប្រញាប់

ការចំណាប់ពុំរួចឡើយ ។

ក្នុងស្ថាប័នស្មោះប្រាកដហើយ

លះអាមិសក្នុងលោកចេញ ។

អញ្ជើញសូត្រ ប្រែបទព្រហ្មតត

ទេវតាភាសិត ៣-

កាលពេលតែងកន្លង

ជុំនាន់រយមិនតាំងនៅ

រាត្រីឆ្លងផុតហួសទៅ

តែងលះទៅជាលំដាប់ ។

កាលបើបានឃើញភ័យ	កងក្តីស្លាប់ហើយប្រញាប់
ធ្វើបណ្យាល្យចំណាប់	នាំស្នូលគាប់មកដល់ខ្លួន ។

ពុទ្ធភាសិត ៤ -

អច្ឆន្ទិការសា	តកមន្តិ	រត្តិយោ
ចយោគុណា	អន្តបុព្វំ	ជហន្តិ
ឯកតយំ	មរណា	មេត្តមារណា
សោភារមិសំ	មជ្ឈមោ	សន្តិមេត្តោ ។

កាលពេលតែងកន្លង	រាត្រីយន្តងផុតហួសទៅ
ជំនាន់វ័យមិនតាំងនៅ	តែងលះទៅជាលំដាប់ ។

កាលបើបានឃើញភ័យ	កងក្តីស្លាប់ហើយប្រញាប់
យកក្តីស្លាប់ល្អគាប់	លះអាមិសកងលោកចេញ ។

៣- តតិប្បដ្ឋសូត្រ ប្រែបទបប្បវត

ទេវពាណសិត ៥ -

ជិនត្រូវកាត់បង់នូវធម៌ប៉ុន្មាន	ត្រូវលះឱ្យបានធម៌ប៉ុន្មានទៅ
ត្រូវបំរើនធម៌ប៉ុន្មានហើយនៅ	លះដាច់អ្វីហៅឆ្លងឱ្យលះបាន ។

ពុទ្ធភាសិត ៦

មញ្ញនិទ្ទេមញ្ញជមោ	មញ្ញចុត្តិវិតាវយេ
-------------------	-------------------

បញ្ចសទ្ធាតិកោតិក្ខ ឱបតិណ្ណាតិក្ខត្ថតិ ។
 ជនត្រូវកាត់ផ្តាច់សំយោជនៈ ខាងក្រោម^(១)ប្រាំប៉ាក់លះខាង
 លើ^(២)ប្រាំ
 បំរើសត្រ្រ្រយ^(៣)ទាំងប្រាំមុតមាំ លះដំពាក់^(៤)ប្រាំឆ្លងឱ្យយះបាន។

៤- ធាតុសូត្រ ប្រែបទបបូរាណ

ទេវតាភាសិត ៧-

ធម៌គ្រឿងដេកលក់អ្នកកំពុងភ្ញាក់, មានប៉ុន្មានប៉ាក់ធ្វើឱ្យលក់បាន
 ធម៌ជាគ្រឿងភ្ញាក់អ្នកដេកសម្រាន មានប៉ុន្មានស្ថានធ្វើជនឱ្យ-
 ភ្ញាក់ ។

ធុលីកិលេសធម៌មានប៉ុន្មាន ធ្វើជនឱ្យមានបិទ្តជាប់ប្រឡាក់
 ជនស្មាតព្រោះធម៌អ្វីគ្មានដំពាក់ មានប៉ុន្មានប៉ាក់ធ្វើជនឱ្យស្មាត។

ពុទ្ធភាសិត ៨-

បញ្ចវាគរតំសុត្តា បញ្ចសុតេសុវាគរា
 បញ្ចតិវល័មារទតិ បញ្ចតិ បរិសុជ្ឈតិ

(១) សក្កាយទិដ្ឋិ, វិចិត្តិកា, សីលពុត្តបរមាស, កាមធន្ទ, ព្យាបាទ: ។

(២) រូបរាគៈ, អរូបរាគ, មានៈ, ទុក្ខច្ចៈ, អវិជ្ជា ។

(៣) សទ្ធិត្រ្រ្រយ, វិរិយត្រ្រ្រយ, សតត្រ្រ្រយ, សមាធិត្រ្រ្រយ, បញ្ញិត្រ្រ្រយ ។

(៤) រាគសង្កៈ, ទោសសង្កៈ, មោហសង្កៈ, មានសង្កៈ, ទិដ្ឋិសង្កៈ ។

និរណៈ^(១) ប្រាំជាគ្រឿងសំលក់ អ្នកមិនទ្រមក់ធ្វើឲ្យលក់បាន
គឺគ្រឿង^(២) ទាំងប្រាំគ្រឿងភ្ញាក់ចាកស្ថាន អ្នកមានសត្វានកំពុង
ដេកលក់ ។

ជនតែងប្រឡាក់ដោយធម៌លាមក ផុលឬភក់និរណៈប្រាំ
តែងស្អាតព្រោះគឺគ្រឿងប្រាំមុតមាំ គឺគឺគ្រឿងប្រាំដែលបរិសុទ្ធ
ហើយ ។

៥ - អប្បដិវិទិសុត្រ ប្រែបទបហ្សវត

ទេវតាកាសិត ៩-

ជនណាមិនទាន់យល់ធម៌ប្បាសន៍ទេ, ជននោះតែងធ្វើលទ្ធិក្រៅ
ទុកជាកាលគួរជននោះភ្ញាក់ទៅ ជននោះក៏នៅតែដេកមិនភ្ញាក់។

ពុទ្ធកាសិត ១០-

យេសំធម្មាសុប្បដិវិទិតា មរថារទេសុ ន និយម
សម្មុទ្ធាសម្មុទ្ធក្លាយ ចរន្តិវិសមេសមំ ។

ជនណាដែលបានយល់ធម៌ប្បាសន៍ ជននោះបរិមិនធ្វើលទ្ធិ
ក្រៅ

(១) កមធន្ទៈ, ព្យាបាទៈ, មីនមិទ្ធៈ, ទទ្ធពុកក្កុច្ចៈ, វិពិកិញ្ច ។
(២) សទ្ធិគ្រឿង, វិគ្រឿង, សតិគ្រឿង, សមាធិគ្រឿង, បញ្ញាគ្រឿង ។

ជននោះឈ្មោះហ៊ាភាក់ខ្លួនឯងទៅ ឈ្មោះហាយល់ជ្រៅដឹងធម៌
តាមគន្លឹះ ។

រមែងប្រព្រឹត្តធម៌ស្មើមិនអស់ ក្នុងលោកសន្តិវិសមិនស្មើ ។

៦- សុសម្មន្តិសូត្រ ប្រែបទប្បវរាត

ទេវតាកាសិក ១១ -

ពួកជនណាភាន់ប្រឡំធម៌ពិត ជននោះប្រព្រឹត្តជឿលទ្ធិក្រៅ
ទុកជាកាលគួរជននោះភាក់ទៅ ជននោះក៏នៅតែដេកមិនភាក់ ។

ពុទ្ធកាសិក ១២ -

យេសំឆម្មា អសម្មជ្ជា ចរចារទេស្តុ ន និយមេ
សម្មជ្ជាសម្មទញ្ញាយ ចរន្តិវិសមេ សមំ ។

ជនណាមិនភាន់ប្រឡំធម៌ពិត នោះមិនប្រព្រឹត្តជឿលទ្ធិក្រៅ

ជននោះឈ្មោះហ៊ាភាក់ខ្លួនឯងទៅ ឈ្មោះហាយល់ជ្រៅត្រាស់ដឹង
តាមគន្លឹះ ។

រមែងប្រព្រឹត្តធម៌ស្មើមិនអស់ ក្នុងលោកសន្តិវិសមិនស្មើ ។

៧- មានកាមសូត្រ ប្រែបទព្រហ្មតិក

ទេវតាកាសិក ១៣ -

មាណសមារាម

សុសមាហិតត្ថោ

សុខេតសោសព្វ-

ធិវិប្បមុត្តោ

ឯកោអរញ្ញោ

វិហារំអប្បមុត្តោ

ស មច្ចុធិយ្យ ស្ស-

តរយ្យទារំ ។

អ្នកពរះមានបាណ

តាំងសន្តានបិត្តប្រពៃ

ឧបហារសមាធិប្លៃ

បិត្តផ្សំផងលុត្រចះ ។

ចាកធម៌គ្រឿងសេវិហ្មង

ទាំងអស់ផងផុតស្រឡះ

ម្នាក់ឯងព្រៃជាផ្ទះ

លះស្រឡះគិតសល់ឡើយ ។

អ្នកនោះនឹងបានឆ្លង

វិដ្តិសង្សារមានត្រើយ

កាត់បំណងមបហើយ

ឆ្លងដល់ត្រើយនិព្វានហោង ។

៤- អរញ្ញសុត្រ ប្រថមប្បវារិក

ទេវតាកាសិត១៤-

ព្រហ្មហារិកកុំដែលនៅក្នុងព្រៃ សុតស្ងប់ប្រពៃរម្ងាប់បិត្តបាណ

ឆាន់បាយតែម្តងពណ៌ កាយកល្យាណ នៅផ្សំផងបាណតើដោយ

ហេតុអ្វី ។

ពុទ្ធកាសិត ១៥-

អតីតំនានុសោចន្តិ នប្បជ្ឈន្តិណគតំ

មច្ចុប្បន្តេន យារមន្តិ តេនវណ្ណោមសីនតិ

អនាគតប្បជ្ឈាយ អតីតស្សានុសោចនា

ឯតេនពាលាសុស្សន្តិ នន្ទ្រាវហិរេតាលុតោ ។

ភិក្ខុនោះមិនមានបិត្តសោកស្តាយ របស់ទាំងឡាយកន្លងទៅ
ហើយ

គ្មានប្រាថ្នាទ្រព្យមិនទាន់មកឡើយ រស់នៅស្រួលហើយដោយ
ទ្រព្យបច្ចុប្បន្ន ។

បានជាពណ៌កាយដ៏ធំមិនអន់ ពួកពាលរយពាន់តែងស្រ-
ពោននៅ

ដោយហេតុទាំងពីរនេះនាំឲ្យក្លៅ, ព្រោះប្រាថ្នាទៅរកទ្រព្យពុំមាន។
ព្រោះស្តាយរបស់កន្លងចាកស្ថាន ដួបបបុះមានដើមពណ៌ខៀវ-
ស្រស់

ដែលត្រូវគេប្រូតដើមហោលទាំងអស់ ក៏ក្រៀមក្រាញស្រដួប-
ពាលនោះឯង ។

៥ - ឥន្ទ្រសូត្រ ប្រែបទបុរាណ

ទេវពាណសិក្ខ ១៦ -

អ្នកមានកូនតែងអរនឹងកូនពិត អ្នកមានគោបិត្តអរនឹងគោគេ

ឧបធិកិលេសទាំងឡាយជាមេ ញ៉ាំងបិត្តយើងគេឲ្យអរទូទៅ ។
អ្នកណាដែលគ្មានឧបធិមិនក្លៅ អ្នកនោះលោកហៅថាគ្មាន-
ព្រៀតអរ ។

ពុទ្ធភាសិត ១៧-

សោចតិបុគ្គហិបុគ្គិមា គោមិភោគោហិតថេវសោចតិ
ឧបធិហិនស្សសោចនា នហិសោសោចតិយោនិរូបធិ
អ្នកមានកូនតែងលោកនឹងកូនពិត អ្នកមានគោបិត្តសេកស្លាយ
គោគេ

ដ្បិតធម៌ឧបធិ^(១)ទាំងឡាយជាមេ ញ៉ាំងបិត្តយើងគេឲ្យសោយ-
សោកបាន ។

លុះតែអ្នកណាឧបធិមិនមាន អ្នកនោះទើបបានមិនសោយ-
សោកឡើយ ។

១០ នត្តិបុគ្គសមសូត្រ ប្រែបទបុរាវិ

ទេវពាសិត ១៤-

សេចក្តីស្រឡាញ់ស្នេហានិមិត្តមាន ខាងឯធនធានគ្មានស្មើគោ
ឡើយ

(១) ឧបធិ ៤ យ៉ាងគឺកម្មបធិ ១ ឧប្បធិ ១ កិលេសុបធិ ១ អភិសង្ខារុបធិ ១

ពន្លឺព្រះអាទិត្យដែលរះឡើងហើយ គ្មានអ្វីស្មើឡើយក្នុងលោក-
ភ្នំផុត ។

បណ្តាស្រះទឹកមានតែស្រមុទ្រ តោះទើបធំផុតជាងគេក្នុងលោក។

ពុទ្ធភាសិត ១៩ -

នតិអក្កសម័យមំ នតិចញ្ញាសម័យនំ
នតិបញ្ញាសមាអារា វុដ្ឋិវេបមរោសរា ។

សេចក្តីស្រឡាញ់ស្មើខ្លួនមិនមាន ខាងឯងគេបានគ្មានអ្វីស្រូវ
ភ្នំអ្វីតម្កល់បញ្ញាយល់ត្រូវ ទឹកភ្លៀងធ្វើស្រូវជាស្រះធំផុត ។

១១ - ខតិយសុត្រ ប្រែបទប្បវារក

ទេវតាភាសិត ២១ -

ជាតិក្សត្រីប្រសើរជាងសត្វដើងពីរ, តោឬក្របីលើសសត្វដើងបួន
ប្រពន្ធកេងល្អជាងស្រីចាស់ខ្លួន, កូនច្បងតាមក្សត្រីប្រសើរជាងគេ

ពុទ្ធភាសិត ២១ -

សម្មុទ្ទោទិបទំសេដ្ឋោ អាជានិយោចកុប្បទំ
សុស្សុសាសេដ្ឋាភរិយានំ យោ ច បុត្តានបស្សុវោ ។
ព្រះពុទ្ធប្រសើរជាងសត្វដើងពីរ អាជានេយ្យពិសីលើសសត្វ-
ដើងបួន

១ ធម្មបទដ្ឋកថា ២ ធម្មបទដ្ឋកថា ៣ ធម្មបទដ្ឋកថា ៤ ធម្មបទដ្ឋកថា ៥ ធម្មបទដ្ឋកថា ៦ ធម្មបទដ្ឋកថា (១)

ប្រពន្ធស្លាប់ប្តីប្រសើរមាំមួន កូនស្លាប់ពាក្យខ្លួនប្រសើរមែន-
ហោង ។

១២- ហិរិស្សត្រ ប្រែបទប្បវត

ទេវតាភាសិត ២២-

បុរសលះបង់អំពើអាក្រក់, សម្លាប់លួចឆក់ដោយខ្មាសអៀនបាន
នោះរកបានតិចកង់លោកក្រមាស បុរសកល្យាណយ៉ាងនោះ-
តិចណាស់ ។

ដួងជាសេះល្អតក់ស្លុតនឹងម្ចាស់ នោះក្រពេកណាស់ដែលមាន-
កង់លោក ។

ពុទ្ធភាសិត ២៣-

ហិរិនិសេនោ តន្តរិយា យេចរន្តិសទាសតា

អន្តិទុក្ខស្សបប្បយ្យ ចរន្តិវិសមេសមំ ។

ពួកជនដែលមានសតិរាល់វេលា ប្រព្រឹត្តការពារអាក្រក់រកវាន
ដោយក្តីអៀនខ្មាសឲ្យបានគ្រប់ម៉ាត់ នោះសឹងរកគ្មានដល់ម្នាក់-
សោះឡើយ ។

លុះតែជនបានឆ្លងស្ថានដល់ត្រើយ ទើងត្រូវហើយប្រព្រឹត្ត-
ធម៌ស្មើរ ។

ពុទ្ធភាសិត ២៣- ពុទ្ធភាសិត ២៣- ពុទ្ធភាសិត ២៣- ពុទ្ធភាសិត ២៣- ពុទ្ធភាសិត ២៣-

ក្នុងលោកសន្តិវិសប្រសើរ ដែលមិនមានស្មើធ្វើឱ្យស្មើបាន ។

១៣ - កុណិកាសូត្រ ប្រែបទបយូរវត

ទេវតាកាសិត ២៤ -

ខ្លួននៃព្រះអង្គមិនមានឬទេ សម្បកដួងគោត្តនាទេឬអ្វី
ដំណារវិជ្ជាទ្រង់ក៏គ្មានដែរឥ ព្រះអង្គរបស់បំណងហើយឬ ។

ពុទ្ធកាសិត ២៥ -

តគ្បមេត្តជិកានតិ តគ្បនតិភូសាវកា
តគ្បសន្តានតានតិ តគ្បមុត្តាម្មិ ពន្ធនា

ខ្លួននៃតហ៍គតគ្នានលោះទេ សម្បកដួងគោត្តនាសោះដែរ
ដំណារវិជ្ជាទ្រង់ក៏ដុតក្រសែ តហ៍គតរូបខ្សែបង់ប្រាកដហើយ ។

ទេវតាកាសិត ២៦ -

ខ្ញុំពោលដើម្បីហ៍ខ្លួនព្រះអង្គ ខ្ញុំពោលដើម្បីជាសម្បក
ខ្ញុំពោលដើម្បីវិជ្ជាទៅមុខ ខ្ញុំពោលដើម្បីបង់ព្រះអង្គ ។

ពុទ្ធកាសិត ២៧ -

អ្នកហ៍មាតាទុកដួងជាខ្លួន អ្នកហ៍ភាណបម^(១)ទុកជាសម្បក
អ្នកពោលហ៍បុត្រវិជ្ជាទៅមុខ ហ៍តណ្ហាទុកជាបំណងប្រាណា ។

(១) ប្រពន្ធដើម គឺប្រពន្ធទី១ ប្រពន្ធមានខាងស្តាំ មានចុះលំទឹកផ្កាញា(អេតាស្សីវិល)

ព្រះអង្គគ្រាន់ខ្មែរគ្រាន់ទាំងសម្បត្តិ គ្រាន់តវិជ្ជាទុកទៅមុខទៀត-
ទៀតយ៉ាងស្រាប់តែបង្កើនលំដាប់ ក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច

ព្រះអង្គរួចចាកចំណងមែនហើយ ទ្រង់ឆ្លងដល់គ្រឿងនិព្វាន-
ស្រេចហោង ។

១៤- កិច្ចសូត្រ ប្រែបទបបទ

ជិនឲ្យអ្វីឈ្មោះហ៊ានឲ្យកម្លាំង ឲ្យអ្វីសម្រាំងឈ្មោះហ៊ានឲ្យពណ៌មុខ
ឲ្យអ្វីឈ្មោះហ៊ានឲ្យសេចក្តីសុខ ឲ្យអ្វីលោកទុកហ៊ានឲ្យទានភ្នែក ។
ជិនណាឲ្យអ្វីហៅឲ្យគ្រប់បែកច ឲ្យនេះបំផ្លែកឈ្មោះហ៊ានឲ្យអ្វី
ខ្ញុំសូមព្រះអង្គទ្រង់នាមជិនស្រី មេត្តាប្រណីប្រាប់ខ្ញុំឲ្យទាន ។

អន្តទោពលទោមហាតិ ចត្តទោមហាតិចន្តរទោ
យានទោសុខទោមហាតិ ទិបទោមហាតិចក្ខុទោ ។
សោចសព្វទទោមហាតិ យោទទាតិឧបស្សយំ
អមតន្តទោចសោមហាតិ យោធម្មមន្តសាសតិ

ឲ្យបាយឈ្មោះហ៊ានឲ្យកម្លាំងកាយ ឲ្យសំពត់ទាំងឡាយហៅហ៊ាន-
ឲ្យពណ៌មុខ

ឲ្យយ៉ាងជំនិះហោឲ្យក្តីសុខ ឲ្យប្រទីបទុកដួងជាឲ្យភ្នែក
អ្នកឲ្យទីនៅអាស្រ័យផ្នែកៗ ឈ្មោះហ៊ាឲ្យប៉ែករបស់គ្រប់យ៉ាង
អ្នកប្រដៅធម៌នាំគេកសាង ទានសីលគ្រប់យ៉ាងហោឲ្យនិព្វាន។

១៥- វិនោចសូត្រ ប្រែបទបបួរវក

ទេវតាភាសិត ៣១-

បុណ្យតែងចំរើនទាំងថ្ងៃទាំងយប់ ហូរមកមិនឈប់គ្រប់ៗវេលា
ដល់ជិនពួកណាអ្នកមានសទ្ធា ខឹងជិនឈ្មោះហ៊ាតាំងនៅក្នុងធម៌
ឈ្មោះហ៊ាបរិបូណ៌ដោយសីលបរិវេទ ទៅកាន់ទីលក្ខណ៍ស្ថានសួរបាន។

ពុទ្ធភាសិត ៣២-

អារាមវេទនាវេទនា យេជនាសេតុភារិកា
បបញ្ចុទទបានញ្ច យេទទន្តិ ឧបស្សយំ
តេសំទិវាចតេក្កាច សទាបុញ្ញំបទឡតិ
ធម្មដ្ឋាសីលសម្បទ្ធា តេជនាសក្កតាមិនោ ។

ជិនណាដំស្លែងឈើមានផ្កាផ្លែ, ដំស្លែងសុទ្ធតែឈើដែលមានម្លប់
សាងស្ថានសាងរោងទុកឲ្យគេឈប់ ឲ្យទានទឹកគ្រប់ដឹកអណ្តាង
ស្រែះ ។

ជនណាឲ្យទីនៅអាស្រ័យខ្លះ បុណ្យតែងកើតបះទាំងថ្ងៃទាំងយប់

កើតរាល់លើលាមីនដាច់គ្នានយប់ បុណ្យប្បារមកគ្រប់ដល់ជននោះឯង ។

ជននោះឈ្មោះហ៊ាអ្នកបេះបាត់បែង បេះតាំងខ្លួនឯងស្ថិតនៅកងធម៌

ឈ្មោះហ៊ាបរិបូណ៌ដោយសីលបរិវេណ, ទៅកាន់ទីលក្ខណ៍ស្ថានសួរបាន។

១២ - ជិវស្សត្រ ប្រែបទប្បវរិត

ទេវតាកាសិត ៣៣ -

អ្វីហ្ន៎ជាគុណអាចញ៉ាំងប្រយោជន៍ ច្រើនតិបដោយហោបឲ្យសំរេចបាន

ជិវបដិល់ចាស់ជរាគ្រប់ប្រាណ អ្វីបុគ្គលបានដឹកល់ទុកហើយ ។ អាចញ៉ាំងប្រយោជន៍ជនឲ្យដល់ជ្រើយ យ៉ាងធំពេកឡើយឲ្យសំរេចបាន

អ្វីជាដួងកែវនៃជនគ្រប់ប្រាណ អ្វីហោរមិនមានល្អបយកបានឡើយ ។

ពុទ្ធភាសិត ៣៤-

សីលធម្មបទសាស្ត្រ សន្និសាស្ត្របតិដ្ឋិតា
បញ្ញាណវិនិច្ឆ័យ បុញ្ញបោរមិសមាណស្សបយក-

សីលជាគុណជាតិអាចញ៉ាំងប្រយោជន៍ ច្រើនតិចដោយហោប-
ឱ្យសីលេបបាន

ជីវិតដល់ចាស់ជរាគ្រប់ប្រាណ, សទ្ធាជនបានដឹកល់ទុកហើយ។

អាចញ៉ាំងប្រយោជន៍ជនឱ្យដល់ត្រើយ យ៉ាងធំពេកឡើយឱ្យ-
សីលេបបាន

បញ្ញា ជាដួងកែវជនគ្រប់ប្រាណ, បុណ្យបោរមិសមាណស្សបយក-
បានឡើយ ។

១៧- មិត្តសួគ៌ ប្រែបទបុរាណ

ទេវតាភាសិត ៣៤-

អ្វីហ្ន៎ជាមិត្តអ្នកដើរជិវិតទៅ
អ្វីមិត្តកាលមានផ្ទះម៉ាមួន

អ្វីជាមិត្តនៅក្នុងផ្ទះនៃខ្លួន
អ្វីមិត្តតាមខ្លួនទៅក្នុងភពមុខ។

ពុទ្ធភាសិត ៣៦-

សក្តោបសត្វភោមិក្តំ មាតាមិក្តំសកេយេវ
សហាយោអត្តុលាតស្ស មោតិមិក្តំបុណ្យប្បនំ

សយ័កតានិប្បញ្ញាតិ តំមិត្តសម្បទាយកំ ។

បក្ខពកជាមិត្តអកដើរទៅ មាតាមិត្តនៅកងជិះនៃខ្លួន
អ្នកមានមិត្តស្នេហាមិត្តមាំមួន កាលធារៈខ្លួនកើតឡើងម្តង ។
បុណ្យខ្លួនធ្វើហើយ ជាមិត្តខ្លួនផង ទៅតាមបំណងខ្លួនកង-
ភពម្តង ។

១៩- ព្រះសូត្រ ប្រែបទបុរាណ

ទេវតាកាសិត ៣៧-

អ្វីជាពុំគាកនៃមនុស្សគ្រប់គ្នា អ្វីហ្ន៎ដែលជាសម្បត្តិប្រសើរ
សត្វមានជីវិតក្នុងលោកនេះទេ រស់នៅទៅស្នេហាស្រយំនឹងអ្វីម

ពុទ្ធកាសិត ៣៨-

បុគ្គតត្ថមនុស្សានិ ភិរិយាមរមាសខា
ចុដ្ឋិតុកា ឧបលីតន្តិ យេបាណាមធីតិសិតា ។

កូនជាពុំគាកនៃមនុស្សគ្រប់គ្នា ឯភរិយាជាសម្បត្តិប្រសើរ
សត្វមានជីវិតក្នុងលោករស់ស្នើ រស់នៅប្រសើរអាស្រយំទឹក
ភ្លៀង ។

- ២៤ -

គិលានេមនិចារញ្ញម គិលានេមនិចារញ្ញម គិលានេមនិចារញ្ញម

១៩ - បឋមជនសូត្រ ប្រែបទបបួរវិច

ទេវតាកាសិក ៣៨ -

អ្វីប្លែងតែងញ៉ាំងបុរសឲ្យកើត អ្វីរបស់ងើតប្រុសតែងស្ទុះស្ទា
អ្វីតែងអន្លោលទៅក្នុងសង្សារ អ្វីជាមហាភ័យរបស់សត្វ ។

ពុទ្ធភាសិត ៤០ -

តណ្ហា ជនតិ បុរិសំ ចិត្តមស្សវិធាវតិ
សក្កាសំសារមាបាទិ ទុក្ខមស្ស មហាធីយំ ។

តណ្ហាតែងញ៉ាំងបុរសឲ្យកើត ចិត្តបុរសងើតសោះតែងស្ទុះស្ទា
សត្វតែងអន្លោលទៅក្នុងសង្សារ ទុក្ខព្រួយជាមហាភ័យរបស់
សត្វ ។

២០ - ទុតិយសូត្រ ប្រែបទបបួរវិច

ទេវតាកាសិក ៤១ -

អ្វីជាទីពឹងរបស់បុរស អ្វីជារបស់គ្រងបុរសនោះ
សត្វដែលត្រេកអរនឹងធម៌អ្វីស្មោះ ទើបរួបទុក្ខនោះទាំងអស់ទៅ
បាន ។

ពុទ្ធភាសិត ៤២ -

សទ្ធាទុតិយេបុរិសស្សមហាតិ មញ្ញារចនំបសាសតិ

និព្វានភិកោបច្ឆោ សព្វទុក្ខា មម្មច្ចតិ ។

សទ្ធាជាទីពឹងនៃបុរស បញ្ញា ជារបស់គ្រងបុរសនោះ
សត្វត្រេកអរនឹងនិព្វានធម្មស្មោះ ទើបរូបទុក្ខនោះទាំងអស់ទៅ
បាន ។

២១- ពុទ្ធសូត ប្រែបទបបួរព
ទេវតាភាសិត ៤៣-

អ្វីជាគ្រឿងបងសត្វលោកទុក្ខនៅ អ្វីគ្រឿងត្រេកទៅរបស់សត្វ-
នោះ

ព្រោះលះបង់អ្វីបានដោយបំពោះ កាត់បំណងនោះទាំងអស់-
ទៅបាន ។

ពុទ្ធភាសិត ៤៤-

**នទ្ធិសម្មន្ទនោលោភោ វិតក្កស្សវិចារណំ
តណ្ហាយ វិប្បហារនន សព្វនិទ្ធិតិពន្ធនំ ។**

សេចក្តីរីករាយបងសត្វទុក្ខនៅ វិតក្កៈគ្រឿងទៅរបស់សត្វនោះ
ព្រោះលះតណ្ហាបានដោយបំពោះ កាត់បំណងនោះទាំងអស់-
ទៅបាន ។

កិច្ចបឋម ២២ - ភិក្ខុសូត្រ ប្រែបទព្រហ្មគិត

ទេវពារាសិត ៤៤ -

កង់លោកនេះគឺអ្នក	ជិនប្រសស្រីខាងគ្រប់គ្នា
ទ្រង់ត្រាស់ថាមាតា	មានមែកបែកចេញប្រើនណាស់
បពិត្រព្រះគាតម	ព្រះអង្គមានបញ្ជាត្រាស់
ជិនឃើញធម៌អ្វីច្បាស់	ទើបផុតភ័យកង់បរលោក ។

ទេវពារាសិត ៤៥ -

វាចំមនញ្ច -	បណិទាយសម្មា
ការយេនបាបា -	និ អក្ខត្វមារនា
ពហុន្តបាណ	យរមាវសន្តោ
សន្នោម្មទូសំ -	វិភាគីវនញ្ច
ឯតេសុធម្មេ -	សុ បិកោចតុសុ ។

អ្នកតាំងវិបាបិត្ត	មិនប្រព្រឹត្តបាបដោយកាយ
គ្រប់គ្រងផ្ទះមានបាយ	ទឹកទាំងឡាយប្រើនអនេក ។
ជាអ្នកមានសុខ	បិត្តមេត្តាទុនភ្នំពេក
បាយទឹកបែករំលែក	ហើយបេះញែកនូវពាក្យពោលដ

ស្ថិតនៅក្នុងធម៌បួន^(១)

នឹងរួបរួមព្រោះមានគោល

មិនភ័យ កាលអន្តោល

ទៅកាន់បរលោកនោះឡើយ ។

២៣- កមសូត្រ ប្រែបទបបួន

ទេវតាភាសិត ៤៦-

អ្វីប្រយោជន៍យើងមិនត្រូវឲ្យគេ

អ្វីត្រូវរិះរើមិនគួរលះបង់

អ្វីដែលលសាតគួរបេញដិតដឹង

អ្វីគួរបង់កុំបញ្ចេញឡើយ ។

ពុទ្ធភាសិត ៤៧-

អត្តា^(២)នំនទទេហេសេវ អត្តានំនបិច្ឆេ

វាចំមុខ្មេយ្យតល្យាណី បាចិកញ្ចនមោចយេ ។

ប្រសប្រាជ្ញមិនត្រូវឲ្យប្រាណា^(២)ទៅគេ មិនត្រូវលះរើគិតដោយ

ខ្លួនឯង

ពាក្យពិរោះត្រូវបេញឲ្យឮស្តែង

ពាក្យអាក្រក់ស្តែងកុំបញ្ចេញ

ឡើយ ។

(១) ព្រហ្មវិហារ ៤ ធីមេត្តា, កុណា, មុទិតា, ឧបេតា ។

(២) អត្តសំព្ពក្កនិទ្ទេសេ ប្រែថាខ្លួនប្រាណា, ថាកំនិត, ធីមិនត្រូវលះការគិត មិនត្រូវប្រគល់គំនិតទៅគេទេ ឬមិនត្រូវប្រគល់ខ្លួនឲ្យគេទេព្រោះ ។

២៤- បាយ័នសូត្រ ប្រែបទប្បវត

ទេវតាកាសិក ៤៧-

អ្វីតែងឯងទុកស្ងៀមក្នុងគុកសល អ្វីដែលជាផលអាស្រ័យនៃភោគ
អ្វីតែងរើបទាញនរជនក្នុងលោក អ្វីជាប្រយោគសត្វលះក្រ-
បាណ ។

សត្វកិលេសក្រាស់អ្វីជាប់សន្តាន, ដួបបក្សីមានជើងជាប់អន្ទាក់។
ពុទ្ធភាសិត ៤៩-

សន្ទាពន្ធតិបារថយ្យំ សិរិភោគានមាសយោ
ឥច្ឆានំបរិភស្សតិ ឥច្ឆាលោកស្មី ទុជ្ជហា
ឥច្ឆា ពន្ធា បុជ្ជសក្កា បារសេន សក្កនិយថា ។

សត្វបង្កទុកស្ងៀមក្នុងគុកសល សិរិជាផលអាស្រ័យនៃភោគ
ក៏ប្រាថ្នារើបនរជនក្នុងលោក គឺបាប្រយោគលះកម្របាណ ។
កិលេសក្រាស់ព្រោះគឺជាជាប់ប្រាណ ដួបបក្សីមានជើងជាប់-
អន្ទាក់ ។

២៥- វិន្ទសូត្រ ប្រែបទព្រហ្មតិក

ទេវតាកាសិក ៥០-

អ្វីប្តូរដែលជាទ្រព្យ បុរសគាប់យ៉ាងឧត្តម

អ្វីដែលគេសន្សំ	នាំឲ្យគេបាណសុខ	។
អ្វីដែលមានរស់ឆ្ងាញ់	ជាងរស់ជាតផងគាតា	
ជិនរស់នៅបែបណា	ទើបឈ្មោះហ៊ានស្រសើរ	។

ពុទ្ធភាសិត ៥១-

សទ្ធិធម៌ក្តី	បុរិសស្សៈ សេដ្ឋី	
ធម្មាសុចិណ្ណា	សុខមាធមាតិ	។
សច្ចៈហេតុសា-	ធុតរំសោធំ	
បញ្ញាជីវិតី-	វិតមាហុ សេដ្ឋី	។
សទ្ធានេះជាទ្រព្យ	បុរសគាប់យ៉ាងឧត្តម	
ធម៌ដែលគេសន្សំ	នាំឲ្យគេបាណសុខ	
ពាក្យសត្យមានរស់ឆ្ងាញ់	គួរស្រឡាញ់គួរស្នេហា	
ជិនរស់ដោយបញ្ញា	ទើបឈ្មោះហ៊ានស្រសើរហោង	។

ទេវតាភាសិត នំ ពុទ្ធភាសិត

ចប់ដោយសង្ខេប

ពោធិ៍សាត់ គម្រោង គម្រោង
លេខ៤៤ ខេត្តពោធិ៍សាត់

គម្រោង
លេខ៤៤ ខេត្តពោធិ៍សាត់